

SPOMLADANSKA SETEV

Popravilo strojev in izkoriščanje vpreg

Računajo, da bo treba letošnje pomlad zorati in posejati okrog 15 odstotkov zemljišča več, kakor pa ga spomladaj navadno posejemo (okrog 150.000 hektarov). To so tiste površine, ki so ostale neposejane ob jesenski setvi, kakor tudi zemlji-

šče, ki je bilo sicer posejano, a so posevki propadli zaradi prevelike vlage.

Računajo, da bodo imeli v Vojvodini za spomladansko setev sposobnih okrog 4040 traktorjev. Razdelitev teh traktorjev je naslednja:

Stanje strojnega parka

državna kmetijska posestva	1.490
kmečke obdelovalne zadruge	1.212
kmetijske zadruge	400
individualna posestva	828
remontne delavnice in ostale ustanove	110

Računajo, da bodo v Vojvodini z razpoložljivimi traktorji lahko zorali okrog 364.000 ha ali 32 odstotkov zemljišča, ki je predvideno za spomladansko setev.

Od tega lahko na državnih kmetijskih posestvih zorijo s traktorji v 30 delovnih dneh 134.000 hektarih, kar pomeni, da imajo državna posestva za spomladansko setev dovolj traktorjev.

Kmečke obdelovalne zadruge lahko s svojimi traktorji zorijo in posejajo okrog 100.000 ha, kar pomeni okrog 80% njihove površine, ki je predvidena za spomladansko setev.

Na posestvih individualnih kmetov lahko zorijo s traktorji kmetijskih združenj, remontnih delavnic in s privatnimi stroji okrog 120.000 ha, kar pomeni okrog 15 odstotkov njihovega zemljišča, ki je predvideno za spomladansko setev.

Toda določen odstotek traktorjev bo zaposlen na drugih delih (prevoz umetnega gnojila, branje posevkov itd.). V vsakem primeru bo treba večidel to se pravi okrog dve tretjini zemljišča zorati in posejati z vpregami.

Na vsako vprego 9 ha

Računajo, da bodo v Vojvodini od okrog 105.000 vpreg, kolikor jih imajo, uporabili za setev okrog 85.000 vpreg. Če računamo, da ne bodo mogli zorati s traktorji najmanj okrog 780.000 ha, tedaj vidimo, da pride v Vojvodini na vsako vprego okrog 9 ha zemljišča. To pomeni, da bi vprege, če bi delale

s polno zmogljivostjo, lahko končale setev v 31 delovnih dneh (toliko računajo, da bo delovnih dni za setev od začetka setvenih del pa do 1. maja). Toda glede na to, da bodo vprege individualnih kmetovalcev zaposlene deloma pri drugih delih in pri prevozu, računajo, da bodo setvena dela segla tudi v mesec maj.

Iz teh podatkov vidimo, da stoji zadruge in državna kmetijska posestva glede na vlečno delovno moč razmeroma dobro. Ne da bi to mogli reči za individualne proizvajalce, ki jim manjka mehanizacije. Zato imajo letošnje pomlad kmetijske zadruge pred seboj posebno težko nalogo tako v pogledu nabave in popravila kmetijskih strojev kakor tudi v pogledu izkoriščanja vpreg in traktorjev v času setve.

Zakasnitev pri popravilu strojev

Letos smo razen traktorjev domače proizvodnje dobili tudi okrog 900 traktorjev znamke "Ferguson" iz uvoza. Ti traktorji so večinoma že vsi prispeli (sestavili smo jih doma) in so večji del tudi že razposlani na določena mesta. Predvideno je bilo, da bodo poslali okrog 75 do 80% teh traktorjev v žitrodne kraje. Vojvodinska trgovska podjetja so do zdaj dobila 315 uvoženih traktorjev, razen tega pa še 59 takih traktorjev od podjetij izven Vojvodine. Toda vojvodinska podjetja so iz svojega kontingenta prodala

kupcem izven Vojvodine 57 traktorjev, od katerih so nekateri zelo verjetno odšli v nežitrodne kraje.

Zaradi nepravilne razdelitve teh traktorjev bodo morale zbornice znova pretrpeti svoje sklepe o razdelitvi traktorjev. To bo omogočilo, da bodo vsaj tisti traktorji, ki še niso razdeljeni, prišli v žitrodne kraje.

Letos smo zagotovili zadostne količine sredstev za nabavo rezervnih delov za traktorje in za druge kmetijske stroje. Ze v mesecu decembru lanskega leta so v ta namen predvideli za letošnje leto okrog 400 milijonov deviznih dinarjev. S to vsoto lahko usposobimo vse kmetijske stroje. Toda čeprav se bo setev v kratkem začela, pa znaten del rezervnih delov še ni prispel. Od 250.000 deviznih dinarjev, kolikor je bilo odobrenih za spomlad setev, je do zdaj potrošenih komaj 60%. To pomeni, da bo prišel znaten del rezervnih delov (okrog 40%) v državo šele med setvijo (v mesecu marcu in aprilu), medtem ko določenega dela sploh ne bomo dobili za časa spomladanskih del.

KAKO SO DOSEGLI VISOKE DONOSE

Lansko leto so mnoge zadruge in državna kmetijska posestva dosegla visoke, lahko bi rekli rekordne donose kmetijskih pridelkov. Po zaslugi kmetijskih združenj, ki so omogočile nabavo potrebnih sredstev in izvedbo agrotehničnih ukrepov, so tudi mnogi individualni kmetovalci dosegli visoke donose. Naj navedemo nekoliko primerov, ki bodo pokazali, na kak način se v lanskem letu dosegli take uspehe.

Na Državnih kmetijskih posestvih

Državno kmetijsko posestvo v Osijeku je doseglo donos kornuze v storžih 110 metrskih stotov na ha in to na površini 26 ha. Da bi dosegli tak donos, so uporabili vse dose-

daj znane agrotehnične ukrepe. Pred setvijo so potrosili na vsak ha okrog 650 kg umetnega gnojila. Kornuza so okopali štirikrat vprežno in trikrat ročno. Pred drugim okopavanjem so gnojili s 100 kg nitromonkala.

Prejšnji posevek je bila lucerna. Na tej parceli so uporabili seme heterozisa, kar je prav tako znatno pripomoglo k visokemu donosu.

Državno kmetijsko posestvo v Vukovaru je imelo donos pšenice 42,13 metrskih stotov na ha na površini 29 ha. Prejšnji posevek je bila lucerna, ki so jo pravilno razorali, jeseni pa so njivo globoko podorali, pognojili in večkrat prevlekli z brano. Pravilna obdelava in nega v teku leta je omogočila, da so dosegli tako visok donos.

Pridelovanje in donosi bombaža

Bombaž zavzema pri nas majhne površine. Na Jugoslavijo pride komaj 1,8 odstotka s to kulturo zasejanega zemljišča v Evropi. Delež naše države v evropskem pridelku bombaža pa je še manjši, ker imamo nizak hektarski donos. Tako je leta 1953 znašal povprečni donos v Evropi 6,6, v Grčiji 10,2.

v Italiji 8,7, v Španiji 6,6, v Jugoslaviji pa komaj 4,2 metrskih stotov.

Ugodne vremenske razmere in gnojenje so vplivale, da smo leta 1955 dosegli pri nas rekordni pridelok bombaža — 6,4 metrskih stotov na hektar ali 890 vagonov surovega bombaža.

Površina in donos bombaža po letih

	1950	1952	1954	1955
Površina v 1000 ha	26	7	12	14
Skupni donos vagonov	479	180	299	890
Donos po ha (v metrskih stotih)	1,8	2,5	4,5	6,4

V letu 1955 smo imeli tako dober donos bombaža zaradi boljše agrotehnike, zaradi večje uporabe umetnih gnojil in zaradi zelo ugodnih vremenskih razmer. Tako je lani bil v Makedoniji pridelok bombaža dvakrat večji kakor pa znaša osemletno povprečje (1947 do 1954).

Nova pridelovalna področja

Pred vojno smo pridelovali bombaž samo v Makedoniji, jugovzhodno od Skoplja. Po vojni pa prodira ta kultura vse bolj proti severu, v jugovzhodno Srbijo, Vojvodino pa tudi na Hrvatsko. Vendar te nove površine niso velike, tako da je Makedonija še vedno naš naj-

večji pridelovalec. So pa ugodni pogoji, da se ta kultura še naprej širi v nove kraje, kar dokazujejo tudi dosednji donosi.

Bombaž je zelo rentabilna kultura

Makedonski kmet je imel na primer naslednji donos po ha:

od pšenice	25.700 din
od kornuze	31.200 din
od bombaža	95.300 din
od riža	257.000 din
od tobaka	278.500 din

Vidimo, da daje v Makedoniji vsak hektar bombaža tolikšen dohodek kakor štiri hektari pšenice ali trije hektari kornuze. Samo tobak in riž sta bolj rentabilna kakor pa bombaž.

Uvoz lahko zmanjšamo z večjim pridelkom

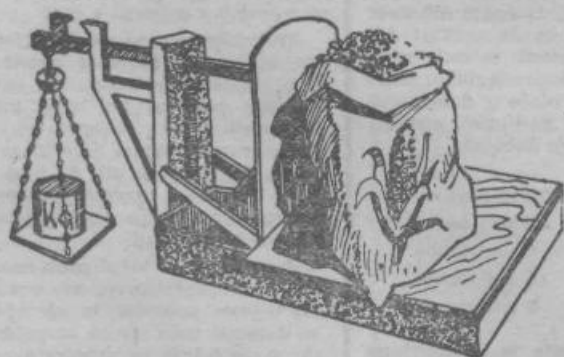
Naša industrija ima velike potrebe po bombažu, tako da se v dobrem delu oskrbuje iz uvoza. V letu 1954 smo uvozili na primer 2400 vagonov surovega bombaža v vrednosti nad 6 milijard dinarjev. Uvozili smo ga predvsem iz Turčije, ZDA, Brazilije in Egipta. Primerjavo med uvozom bombaža in njegovim pridelkom glej iz naslednje slike (grafikon št. 1)

Da bi se osvobodili uvoza bombaža, bi morali povečati površine, zasejane s to kulturo za okrog 80.000 ha. Ta proračun temelji na podlagi dosedanjih donosov. Ni dvoma, da nimamo toliko ugodnih površin za pridelovanje bombaža. Toda prav gotovo bi lahko površine, zasejane z bombažem, postopno širili ter hkrati večali hektarski donos. Tako bi uspeli znatno zmanjšati uvoz. A. S.

Za 50 kg kornuze smo lahko dobili

modre galice

cigarete »Drava«

8,5 kg

1939

11,2 kg

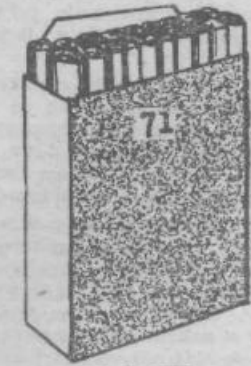

X-1955

16

1939

X-1955

V zamenjavi svojih pridelkov za modro galico, kakor tudi za druga sredstva, ki so mu potrebna za proizvodnjo, je kmet danes v ugodnejšem položaju kakor pred vojno. Za 100 kg modre galice je moral kmetovalec pred vojno prodati 577 kg kornuze, sedaj pa lahko kupi isto količino modre galice za 445 kg kornuze. V še bolj ugodnem položaju so kmetovalci glede zamenjave svojih pridelkov za tobak. Za zavitek 20 cigaret »Drava« so dajali pred vojno 1,3 kg kornuze, sedaj pa dajejo komaj 0,7 kg, torej skoraj dvakrat manj.